Miten lapsen aivot menevät pieleen päihdeperheessä ?

Päihdepäivät

15.9.2004

Helsinki

Ida Kemppinen 2001 (8v)

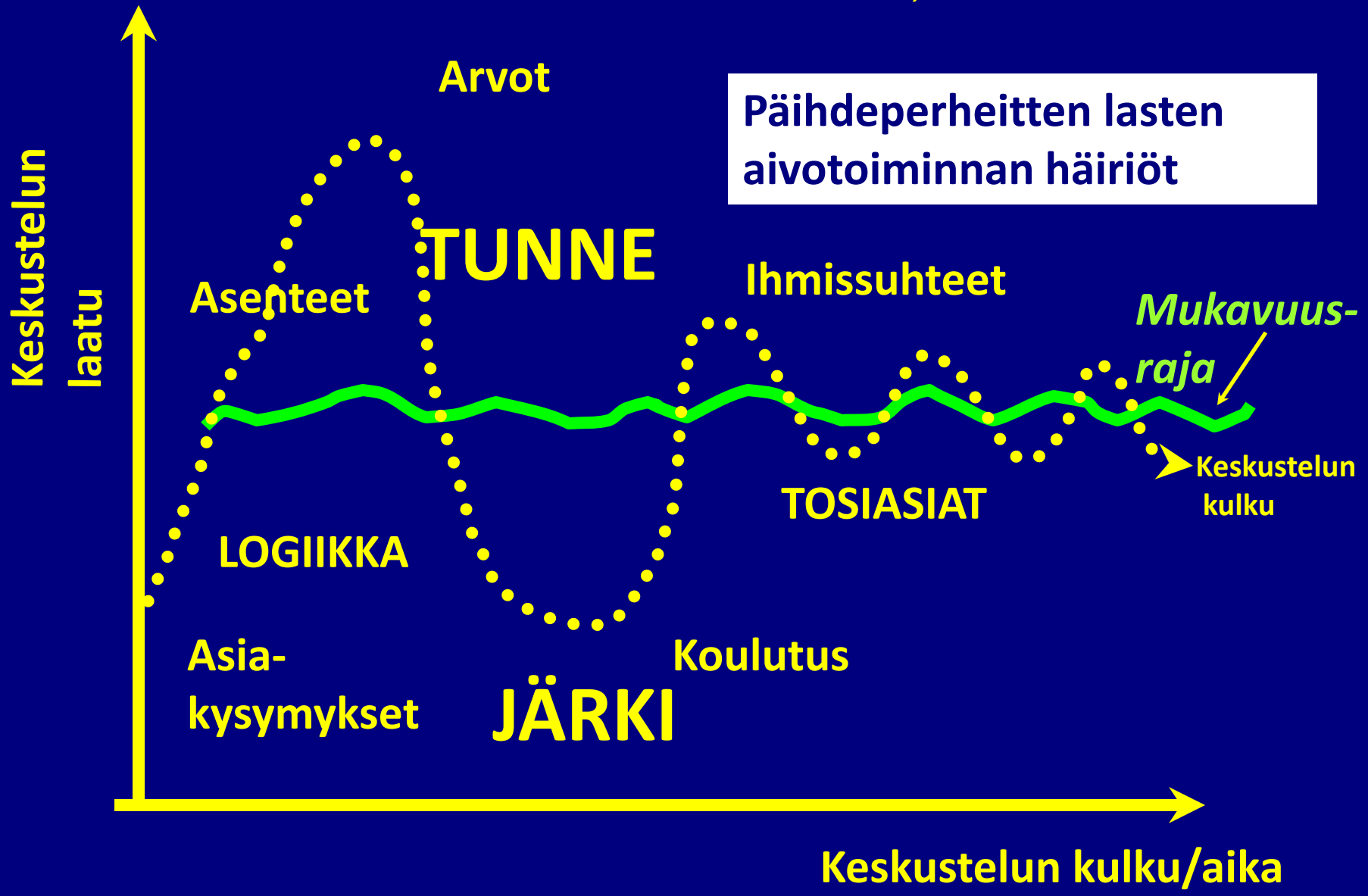
Juha Kemppinen
psykiatrian erikoislääkäri, päihdelääkäri
Lääketieteen lisensiaatti, yhteiskuntatieteen maisteri
yleislääketieteeseen erikoistuva (lopputentti 2005 ?)
päihdelääketieteen erityispätevyys 2004 (8.10.04 ??)
Lappeenrannan kaupunginvaltuutettu (sosterv ltk)

Juha.Kemppinen@ekshp.fi

GSM 050-3545644

Keskustelun erilaiset tasot :

M. Ronthy-Österberg & S. Rosendahl (suom. M.Kyrö): Keskustelu kehittää, 1998, Juva: Tietosanoma

Päihdeperheitten lasten aivotoiminnan häiriöt

Esitykseni 15.9.2004 Paasitorni

- Alkoholistin aikuiset lapset (AAL, APCA)
- Alkoholistien lapsen tunnistaminen (CAST, CAST-6, muunneltu CAGE)
- Pienten lasten aivojen kehitys
- Päihdeperheiden lasten aivojen toiminnanongelmat
- Vetoomus päihdeperheiden alle 3-vuotiaiden lasten aivojen puolesta

Alkoholistien Aikuiset Lapset (AAL)

kirja on julkaistu1983,
suomennettu 1989 (Kirjapaja)

Koko alkoholistin perhe sairastaa alkoholismia. Alkoholistin lapsi kärsii riittävän ja johdonmukaisen huomion ja vanhempien lämmön puutteesta. Terve ja vahva itsetunto jää kehittymättä. Sen sijaan omaan itseen kohdistuva epävarmuus ja itseinho, vaikeudet ihmissuhteissa ja tehtävien loppuun suorittamisessa ovat pysyviä piirteitä alkoholistien lapsilla. Nämä ongelmat eivät parane itsestään iän myötä.
Alkoholistien aikuiset lapset voivat saada apua ottamalla itse vastuun omasta kasvustaan.

Alkoholistien Aikuiset Lapset (AAL)

- LUKIJALLE:
- Irti Noidankehästä kirjoitettiin alun perin ajatellen vain alkoholistien aikuisia lapsia. Sen julkaisemisen jälkeen olemme huomanneet, että käsitelty aineisto pätee yhtä lailla myös muunlaisiin häiriintyneisiin perheisiin.
- Vaikka et kasvanutkaan alkoholistisessa ympäristössä, saatat havaita, että samaistut alkoholistien aikuislapsille ominaisiin piirteisiin ja että tämän ymmärtäminen voi auttaa vähentämään niiden lukemattomien ihmisten eristyneisyyttä, jotka elämänkokemustensa takia ajattelivat olevansa ”erilaisia”.
- Tervetuloa joukkoon.

Janet G. Woititz : Irti Noidankehästä- Alkoholistien Aikuiset Lapset
(1983, suom 1989 Hannu Savolainen)

Alkoholistien Aikuiset Lapset (AAL)

- Woititz nimesi kirjassaan tavallisia alkoholistien aikuisten lasten (AAL) piirteitä:

1. Alkoholistien aikuisten lasten käsitys normaalista käyttäytymisestä perustuu arvauksiin.
2. Heidän on vaikea toteuttaa jokin suunnitelma alusta loppuun saakka.
3. He valehtelevat silloinkin, kun olisi aivan yhtä helppoa puhua totta.
4. He arvostelevat itseään armottomasti.
5. Heidän on vaikea pitää hauskaa.
6. He suhtautuvat itseensä hyvin vakavasti.
7. Heillä on vaikeuksia läheisissä ihmissuhteissaan.
8. He reagoivat kohtuuttoman voimakkaasti muutoksiin, joille eivät voi mitään.

Janet G. Woititz : Irti Noidankehästä- Alkoholistien Aikuiset Lapset
(1983, suom 1989 Hannu Savolainen)

Alkoholistien Aikuiset Lapset (AAL)

9. He hakevat alituisesti hyväksyntää ja tunnustusta.
10. He tavallisesti tuntevat olevansa erilaisia kuin muut ihmiset.
11. He ovat erityisen vastuuntuntoisia tai erityisen vastuuttomia.
12. He ovat äärimmäisen lojaaleja silloinkin kun on ilmiselvää, että lojaalisuus ei ole paikallaan.
13. He ovat impulsiivisia.
14. He ovat taipuvaisia takertumaan johonkin toimintamalliin harkitsematta vakavasti vaihtoehtoisia käyttäytymistapoja tai mahdollisia seurauksia.
15. He joutuvat impulsiivisuutensa vuoksi hämmennykseen, itseinhoon ja elämäntilanteen hallinnan menettämiseen.
16. Heillä menee kohtuuttoman paljon aikaa sotkujen selvittämiseen.

Janet G. Woititz : Irti Noidankehästä- Alkoholistien Aikuiset Lapset
(1983, suom 1989 Hannu Savolainen)

Alkoholistien aikuisen lapsen persoonallisuustesti (APCA)

- Robert Ackerman, Ph.D., on kehittänyt alkoholistien lapsien persoonallisuuden piirteitä koskevan kyselyn.
- Kyselyssä on 20 kysymystä alkoholistien lapsille tyypillisestä käyttäytymisestä.
- Ole hyvä ja kerro kuinka usein osallistut seuraavanlaiseen käyttäytymiseen, arvioi vastauksesi asteikolla 1- 5 :

1 = ei koskaan 2 = harvoin 3 = joskus 4 = usein 5 = aina

Alkoholistien aikuisen lapsen persoonallisuustesti (APCA)

Ole hyvä ja kerro kuinka usein osallistut seuraavanlaiseen käyttäytymiseen, arvioi vastauksesi asteikolla 1- 5 :

1 = ei koskaan 2 = harvoin 3 = joskus 4 = usein 5 = aina

1. Käsitykseni normaalista käyttäytymisestä perustuu arvauksiin.
2. Minun on vaikea toteuttaa jokin suunnitelma alusta loppuun saakka.
3. Valehtelen silloinkin, kun olisi aivan yhtä helppoa puhua totta.
4. Arvostelen itseäni armottomasti.
5. Minulla on vaikeuksia pitää hauskaa.
6. Otan itseni hyvin vakavasti.
7. Minulla on vaikeuksia läheisissä suhteissa.
8. Ylireagoin muutoksiin, joita en voi kontrolloida.
9. Tunnen itseni erilaiseksi kuin muut ihmiset.
10. Haen alituisesti hyväksyntää ja tunnustusta.

Alkoholistien aikuisen lapsen persoonallisuustesti (APCA)

1 = ei koskaan 2 = harvoin 3 = joskus 4 = usein 5 = aina

11. Olen erityisen vastuuntuntoinen tai erityisen vastuuton.
12. Olen äärimmäisen lojaali silloinkin kun on ilmiselvää, että lojaalisuus ei ole paikallaan.
13. Etsin mieluimmin välitöntä mielihyvää kuin lykättyä tyydytystä.
14. Olen taipuvainen takertumaan johonkin toimintamalliin harkitsematta vakavasti vaihtoehtoisia käyttäytymistapoja tai mahdollisia seurauksia.
15. Etsin jännitystä ja kriisejä ja niiden jälkeen valittelen niistä.
16. Välttelen tai pahennan konflikteja, mutta harvoin ratkon niitä.
17. Pelkään hylkäämistä ja jättämistä, vaikka itse hylkään muita.
18. Pelkään epäonnistumista, mutta minulla on vaikeuksia käsitellä menestymisiä.
19. Pelkään kritiikkiä ja arvostelua, vaikka kritisoin muita.
20. Hallitsen huonosti ajankäyttöäni, enkä aseta asioita tärkeysjärjestykseen , niin että se auttaisi minua.

Alkoholistien aikuisen lapsen persoonallisuustesti (APCA)

Pisteytys: 1-5 pistettä / kysymys/ 20 kysymystä

I. 20 – 40 pistettä =

Matala todennäköisyys, että alkoholistien tai päihdeongelmaisten lapsi (AAL) (engl. CoA, CoSA)

II. 40 – 60 pistettä =

Keskinkertainen todennäköisyys, että alkoholistien tai päihdeongelmaisten lapsi (AAL)

III. 60 – 80 pistettä =

Suuri todennäköisyys, että alkoholistien tai päihdeongelmaisten lapsi (AAL)

IV. 80 – 100 pistettä =

Korkea todennäköisyys, että alkoholistien tai päihdeongelmaisten lapsi (AAL)

Alkoholistien lasten seulontatesti (CAST, CHILDREN OF ALCOHOLICS SCREENING TEST)

- CAST-seulontatesti on kahden sosiaalityöntekijän , Jones´n (1983) ja Pilatin kehittelemä.
- Ole hyvä ja vastaa jokaiseen vanhempiensi alkoholinkäyttöä koskevaan väitteeseen kyllä tai ei, sen mukaan kuvaako väite parhaiten tunteitasi, käyttäytymistäsi ja kokemuksiasi koskien vanhempiesi alkoholinkäyttöä.
- Käytä aikaa niin paljon kuin tarvitset ja ole niin tarkka kuin mahdollista.

J.W. Jones : The Children of Alcoholics Screening Test: Test Manual. Chicago: Camelot,1983

Alkoholistien lasten seulontatesti (CAST)

1. Oletko koskaan ajatellut, että vanhemmillasi olisi alkoholiongelma ?
2. Oletko koskaan valvonut vanhempiesi alkoholinkäytön vuoksi ?
3. Oletko koskaan rohkaissut vanhempiasi lopettamaan alkoholin juomisen ?
4. Oletko koskaan tuntenut itseäsi yksinäiseksi, pelokkaaksi, hermostuneeksi, vihaiseksi tai turhautuneeksi, koska vanhempasi ei ole kyennyt lopettamaan juomista ?
5. Oletko koskaan väitellyt tai taistellut vanhempasi kanssa, kun hän on juonut ?
6. Oletko koskaan uhannut karata kotoa vanhempiesi juomisen takia ?
7. Onko vanhempasi huutanut tai lyönyt sinua tai muuta perheenjäsentä, kun hän on juonut ?
8. Oletko koskaan kuullut vanhempiesi tappelevan, kun toinen heistä on humalassa ?
9. Oletko koskaan suojellut jotakuta toista perheenjäsentä päihtyneeltä vanhemmaltasi ?

Alkoholistien lasten seulontatesti (CAST)

10. Oletko koskaan halunnut piilottaa tai tyhjentää vanhempien viinapulloja ?
11. Liittyvätkö monet ajatuksesi juovaan vanhempaasi tai vaikeuksiin jotka syntyvät hänen juomisestaan ?
12. Oletko koskaan toivonut että vanhempasi lopettaisi juomisen ?
13. Oletko koskaan tuntenut olevasi vastuussa tai syyllinen vanhempasi juomiseen ?
14. Oletko koskaan pelännyt että vanhempasi eroavat alkoholin väärinkäytön vuoksi ?
15. Oletko koskaan vetäytynyt tai vältellyt kodin ulkopuolisia harrastuksiasi ja ystäväsi, koska nolostut ja häpeilet vanhempiesi alkoholiongelmaa ?
16. Oletko koskaan tuntenut joutuneesi keskelle juovan vanhempasi ja toisen vanhempasi riitaa tai tappelua ?
17. Ajatteletko koskaan, että sinä sait vanhempasi juomaan alkoholia ?
18. Oletko koskaan ajatellut, että juova vanhempasi ei todella rakasta sinua ?

Alkoholistien lasten seulontatesti (CAST)

19. Oletko koskaan pahastunut vanhempasi juomisesta ?
20. Oletko koskaan huolestunut vanhempasi terveydestä, koska hän käyttää alkoholia ?
21. Onko sinua koskaan syytetty vanhempiesi juomisesta ?
22. Oletko koskaan ajatellut, että isäsi on alkoholisti ?
23. Oletko koskaan toivonut , että kotisi olisi kuten ystäväsi koti, jossa vanhemmilla ei ole alkoholiongelmaa ?
24. Onko vanhempasi koskaan tehnyt sinulle lupauksia, joita hän pitänyt juomisensa takia ?
25. Oletko koskaan ajatellut, että äitisi olisi alkoholisti ?
26. Oletko koskaan toivonut, että voisit puhua jollekulle, joka voisi ymmärtää ja auttaa perhettäsi alkoholiin liittyvissä ongelmissa ?
27. Oletko koskaan tapellut veljiesi tai siskojesi kanssa vanhempiesi juomaongelman takia ?

Alkoholistien lasten seulontatesti (CAST)

28. Oletko koskaan pysytellyt poissa kotoa välttääksesi juovaa vanhempaasi tai toisen vanhempasi reagointia juomiseen ?

29. Oletko koskaan tuntenut itsesi sairaaksi, kipeäksi vatsastasi tai itkenyt itseksesi , kun olet ollut huolestunut vanhempasi juomisesta ?

30. Oletko koskaan tehnyt kotiaskareita, jotka tvallisesti teki vanhempasi ennen kuin hänelle kehittyi juomisongelma ?

Pisteytys: Kyllä-vastausten kokonaismäärä (K/E)

- ***0-1 Kyllä- vastausta : Hyvin todennäköisesti ei ole alkoholistin lapsi. 1 kyllä-vastaus voi viitata ongelmajuomiseen.***
- ***2-5 Kyllä-vastausta : Lapsella on ollut ongelmia ainakin toisen vanhemman juomisesta. Hän on suurkuluttajan tai alkoholistin lapsi.***
- ***Yli 6 Kyllä-vastausta : Enemmän kuin todennäköistä, että kyseessä on alkoholistin lapsi. Alkoholismin vaihe on määritettävä.***

(Lyhennetty CAST) CAST-6

- **Jones ja Pilat on kehittäneet lyhennetyn testin CAST:sta, ns. CAST-6 testin.**

1. Oletko koskaan ajatellut että toisella vanhemmallasi on alkoholiongelma ?
2. Oletko koskaan rohkaissut vanhempaasi lopettamaan juomisen ?
3. Oletko koskaan väitellyt tai tapellut vanhempasi kanssa, kun hän on juonut ?
4. Oletko koskaan kuullut vanhempiesi tappelevan kun toinen vanhemmista on humalassa ?
5. Oletko koskaan halunnut piilottaa tai tyhjentää vanhempiesi alkoholijuomia ?
6. Oletko koskaan toivonut että vanhempasi lopettaisi juomisen ?

Pisteytys:

Yli 3 Kyllä-vastausta – todennäköisesti alkoholistin lapsi

Muunneltu CAGE

- CAGE on alkoholismin pikaseulontatesti. Jotkut ammattilaiset ovat muunnelleet CAGE-testin sopivaksi alkoholistin lapsille.

(C) Oletko koskaan ehdottanut vanhemmallesi, että hän vähentäsi juomistaan ?

(A) Oletko koskaan tuntenut itseäsi vihaiseksi vanhempiesi juomisen vuoksi ?

(G) Oletko koskaan tuntenut syyllisyyttä vanhempiesi juomisen vuoksi ?

(E) Ottaako kukaan perheenjäsenistäsi alkoholia heti herättyään ensimmäiseksi aamulla ?

Janet. G. Woititz antaa ohjeet muutoksen aikaansaamiseksi 1983 :

- Työskentele oman itsesi ja oman henkilökohtaisen kasvusi hyväksi.
- Kuuntele lapsiasi.
- Puhu totta, ole lapsillesi rehellinen
- Anna lapselle tietoja.
- Rohkaise lapsiasi liittymään Alateeniin.
- Lopeta alkoholismin kieltäminen.
- Älä varjele lastasi tietämästä, mitä tuhoa alkoholismi saa aikaan.
- Älä pelkää osoittaa hellyyttä lapsillesi.
- Anna lapselle selvästi määritetyt rajat.
- Anna lapsen ottaa vastuu käyttäytymisestään.

Janet G. Woititz : Irti Noidankehästä- Alkoholistien Aikuiset Lapset
(1983, suom 1989 Hannu Savolainen)

Päihdeperheiden lasten aivot

- Aivomme muokkautuvat varhaisten kokemustemme kautta. Lapsen kaltoin kohtelu on taltta, joka muotoilee aivot sopeutumaan väärinkohteluun, mutta hintana on syvät ja kestävät haavat.

Martin H. Teicher, 2000

Aivojen varhaisesta kehityksestä

- 1. Aivojen kehitys on riippuvainen niiden käytöstä : kunkin lapsen aivot kehittyvät sekä toiminnallisesti että rakenteellisesti niiden kokemusten ohjaamina, joita lapsi kohtaa.
- 2. Vuorovaikutuksen ja kosketuksen keskeisyys : kaikki oleellinen aivojen kehitys tapahtuu vuorovaikutuksessa toiseen – kosketuksella ja katseella on aivan erityinen merkitys
- 3. Vuorovaikutuksellisten traumojen merkitys: vauva on ja kehittyy suhteessa hoitavaan aikuiseen. Toistuvat traumat ja puutteet tässä suhteessa rajoittavat lapsen itsesäätelykyvyn kehitystä merkittävällä tavalla ja altistavat myöhemmälle psykopatologialle.

Jukka Mäkelä: Piirteitä aivojen varhaisesta kehityksestä, Teoksessa Äidin ja lapsen varhainen vuorovaikutus, 2003 WSOY: Helsinki

Aivojen varhaisesta kehityksestä

- Vastasyntyneen aivot ovat hänen kypsymättömin ja eriytymättömin elimensä. Ne kehittyvät suurimmalta osin vasta syntymän jälkeen. Tämä mahdollistaa kokemuksen mukaisen kehityksen siten, että kukin yksilö luo käyttöönsä omaan ympäristöönsä mahdollisimman hyvin virittäytyneen järjestelmän omien aistimustensa ja havaintojensa jäsentämiseksi.
- Käytöstä riippuva kehitys alkaa jo kohdussa, jossa äidin hormonitasapaino, mm. stressihormonien määrä, säätelee sikiön aivokehitystä ohjaavien geenien toimintaa.
- Myöhemmässä kehityksessä hermosolut luovat kiihkeän kehityksen vaiheessa tuhansia kertoja enemmän yhteyksiä toisiin soluihin kuin ne pystyvät käyttämään.

Jukka Mäkelä: Piirteitä aivojen varhaisesta kehityksestä, Teoksessa Äidin ja lapsen varhainen vuorovaikutus, 2003 WSOY: Helsinki

Aivojen varhaisesta kehityksestä

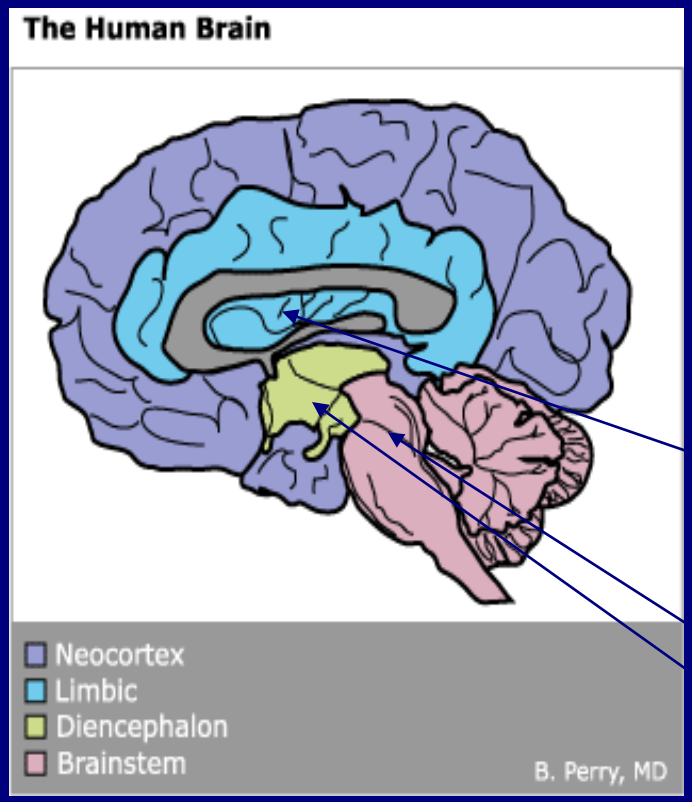
- Melkein kaikki hermosoluyhteydet karsiutuvat pian pois käytön puutteessa. Vain tarpeelliseksi osoittautuvat yhteydet jäävät jäljelle. Täten monet kehitykselliset mahdollisuudet karsiutuvat pysyvästi; toiset jäävät odottamaan vahvistavia myöhempiä kokemuksia.
- Varsinkin geneettisesti ensisijaisiksi ohjelmoidut, ihmislajille erityisen tärkeät soluyhteydet selviävät pidemmän aikaa odottaen tarvitsemaansa ärsykettä aktivoituakseen.
- Useimpien yhteyksien suhteen kuitenkin vain varhainen käyttö saa ne säilymään, ja vain myöhempi käyttö vahvistumaan (Siegel 1999)

Jukka Mäkelä: Piirteitä aivojen varhaisesta kehityksestä, Teoksessa Äidin ja lapsen varhainen vuorovaikutus, 2003 WSOY: Helsinki

Bruce D. Perry M.D, Ph.D

•Aivot kehittyvät alhaalta ylös, kasvavat suuremmiksi ja tiheämmiksi. 3 vuoden ikäisenä aivojen koko on saavuttanut 90 % aikuisaivojen koosta (Perry 2000c).
•Jokaisen aivoalueen kasvu riippuu niiden saamasta stimulaatiosta, joka kannustaa aktiviteettia ko. aivoalueella.

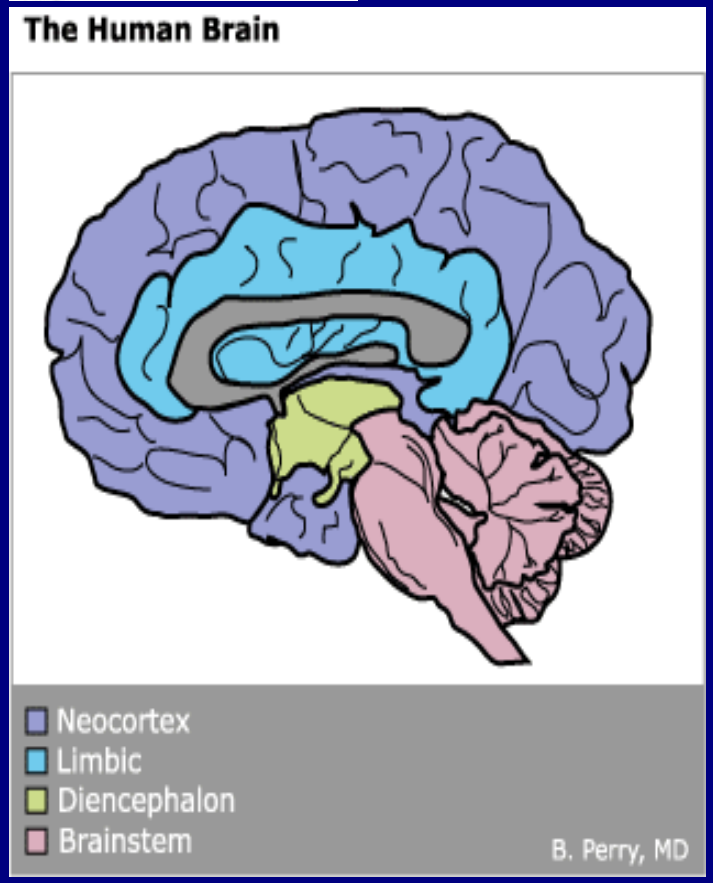
• Viimeiseksi kehittyy isot aivot, neocortex (NC) joka huolehtii abstraktista ajattelusta

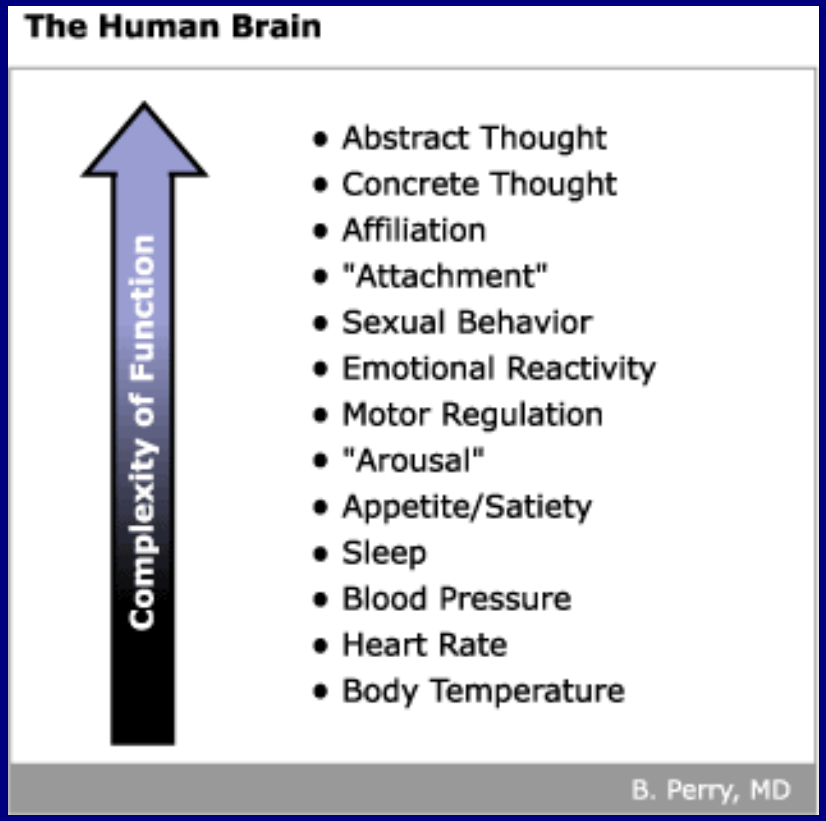
• Toiseksi kehittyy limbinen järjestelmä (LJ) joka huolehtii emootioiden säätelystä

• Ensiksi kehittyvät aivovarsi ja keskiaivot (BS,MB) jotka huolehtivat elämälle välttämättömien autonomisten toimintojen säätelystä

Bruce D. Perry M.D,Ph.D

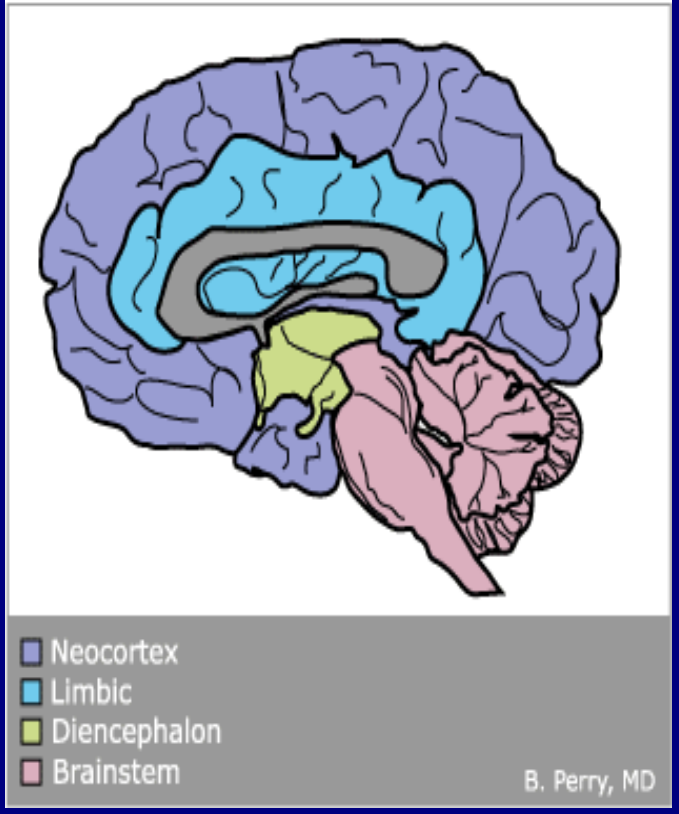

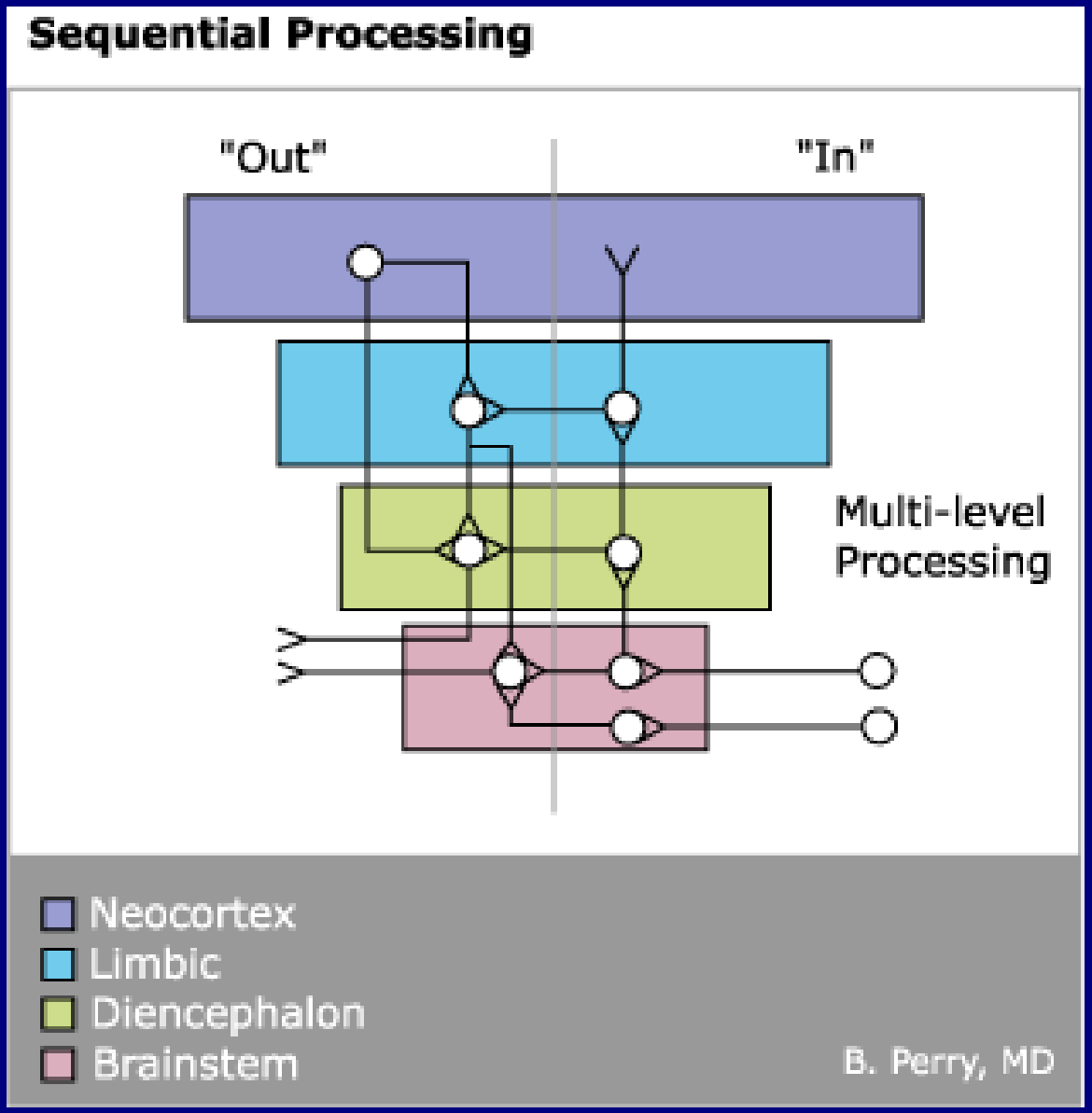
Bruce D. Perry M.D,Ph.D

The Human Brain

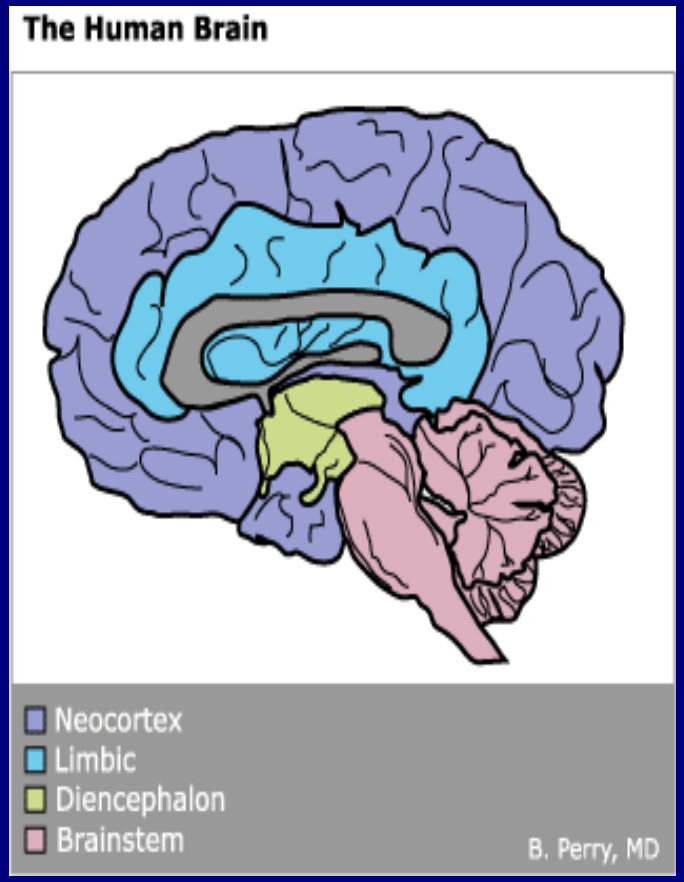

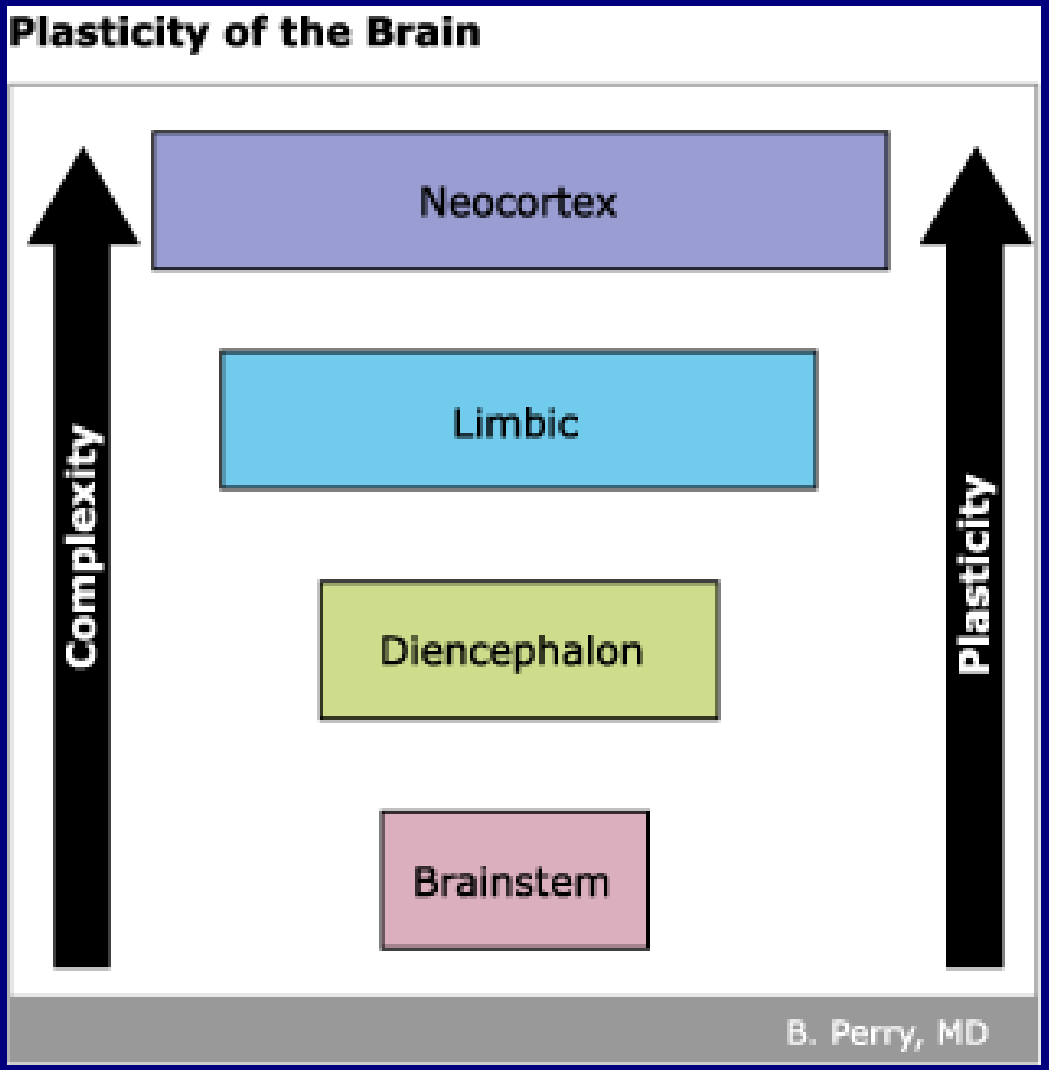
Sequential Processing

Bruce D. Perry M.D,Ph.D

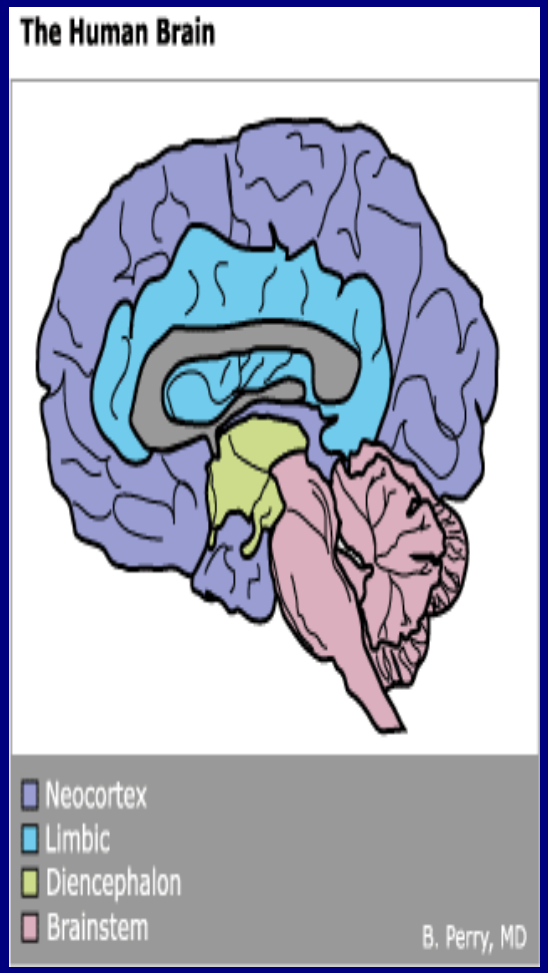

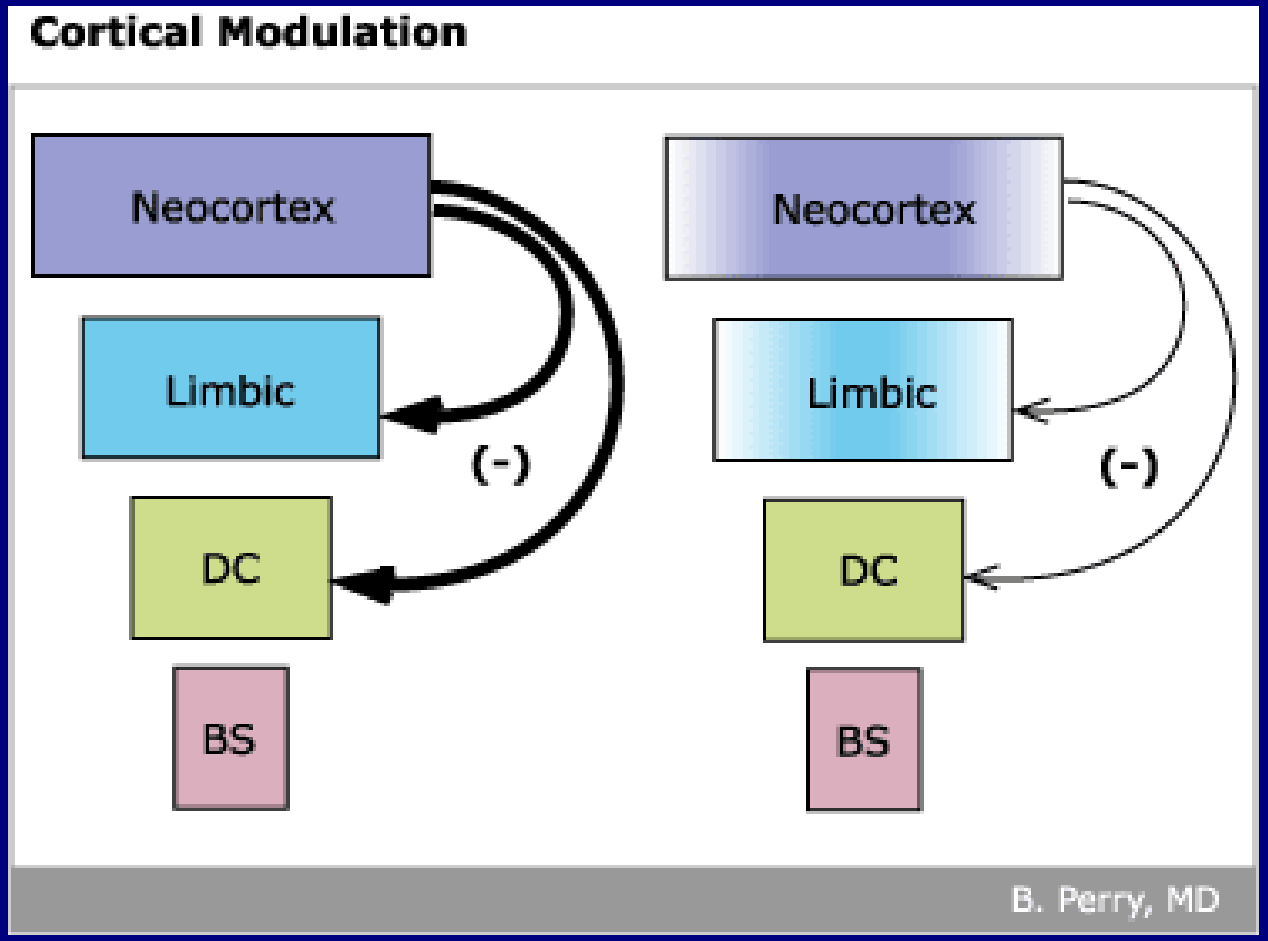

Ages	30 ← 15	15 ← 8	8 ← 3	3 ← 1	1 ← 0
Developmental Stage	Adult / Adolescent	Adolescent / Child	Child / Toddler	Toddler / Infant	Infant / Newborn
Primary *secondary* Brain Areas	NEOCORTEX / Subcortex	SUBCORTEX / Limbic	LIMBIC / Midbrain	MIDBRAIN / Brainstem	BRAINSTEM / Autonomic
Cognition	Abstract	Concrete	"Emotional"	Reactive	Reflexive
Mental State	CALM	AROUSAL	ALARM	FEAR	TERROR

Various developmental stages as they pertain to the brain and behavior. Image courtesy of Bruce D. Perry, M.D., Ph.D.

As the brain develops and the more complex areas organize, they begin to moderate and control the more primitive and reactive lower portions of the brain. Image courtesy of Bruce D. Perry, M.D., Ph.D.

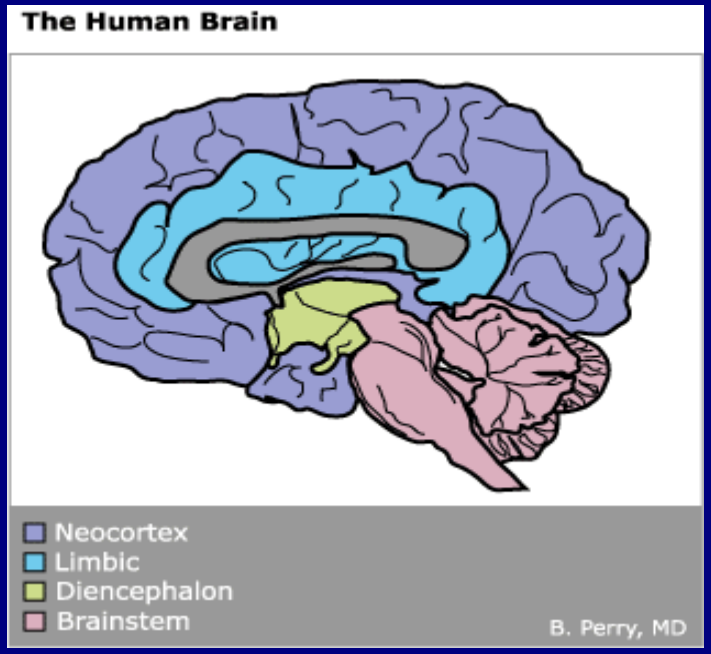

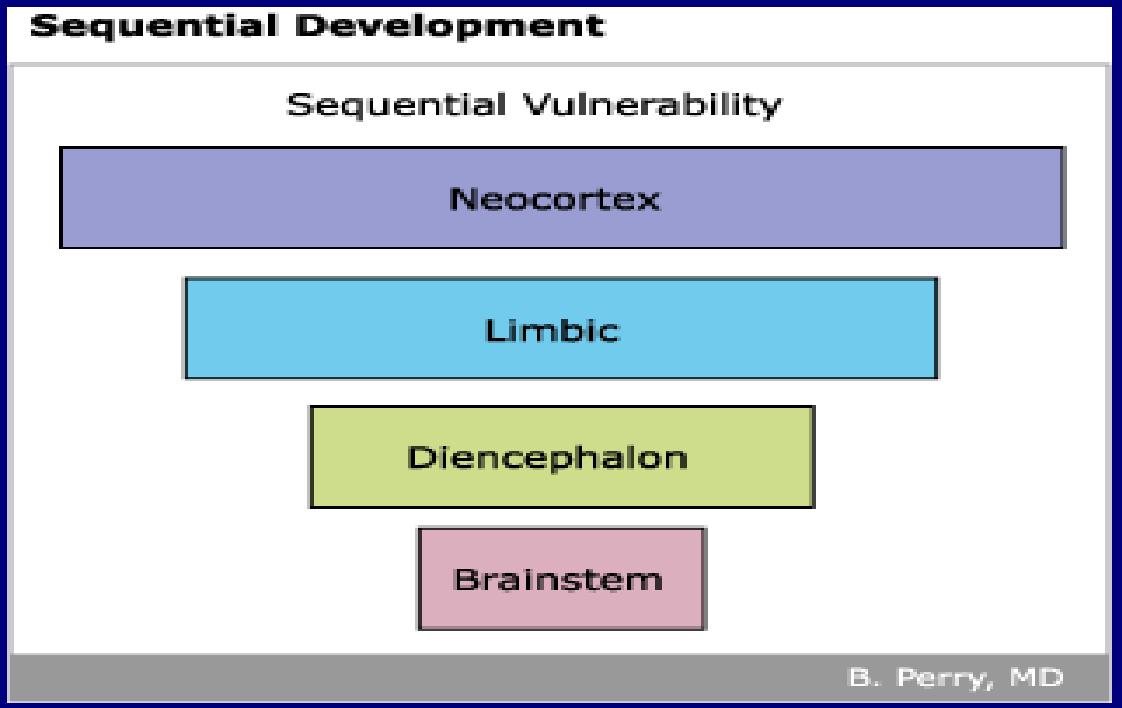

Sequential Development

All theoretical frameworks in developmental psychology describe this sequential development of ego-functions and super-ego. Simply stated, inhibitory capabilities gradually develop so as to modulate the more primitive, less mature, reactive impulses of the human brain.

Loss of cortical function through any variety of pathological processes (e.g., stroke, dementia) results in regression. Further, any deprivation of optimal developmental experience that leads to the underdevelopment of cortical, sub-cortical, and limbic areas will result in persistence of primitive, immature behavioral reactivity and predisposition to aggressive behavior.

Kun synapseja tuotetaan yli, aivot pakottavat synapsit kilpailemaan, jossa valikoituu hyödyllisimmät synapsit. Hyödyllisin tarkoittaa sähköistä aktiviteettia. Synapsit jotka ovat aktiivisimpia, mitä enemmän ne saavat sähköistä impulssia ja välittäjäaineiden vapautumista, sitä tehokkaammin ne stimuloivat syapsien jälkeisiä kohteita. Lisääntynyt synapsin aktiviteetti aktivoi molekulaarisia muutoksia, jotka sementoivat muutoksen. Niitä synapseja joita ei aktivoida, regressoituvat eli hermopuu harvenee.
Tämä synapsien karsiminen eli ”pruning” on äärimmäisen tehokas organismilla sopeuttaa hermostolliset virtapiirinsä ympäristön vaatimuksiin.
Ravitsevassa kasvuympäristö vaikuttaa siihen , että hermosolut ovat suurempia, solun tuma on suurempi, tuojahaarakkeita on enemmän , tuojahaarakkeissa on enemmän väkäsiä ja enemmän synapseja.Lapsen ympäristö vaikuttaa pysyvästi aivojen rakenteeseen ja toimintaan.

Synapsien kehittymisen kanssa samanaikaisesti muodostuu hermosolun aksonin ympärille myeliinituppi, joka edelleen tehostaa informaation vaihdon nopeutta ja loppuunsaattaa tietyn aivon alueen kehityksen.

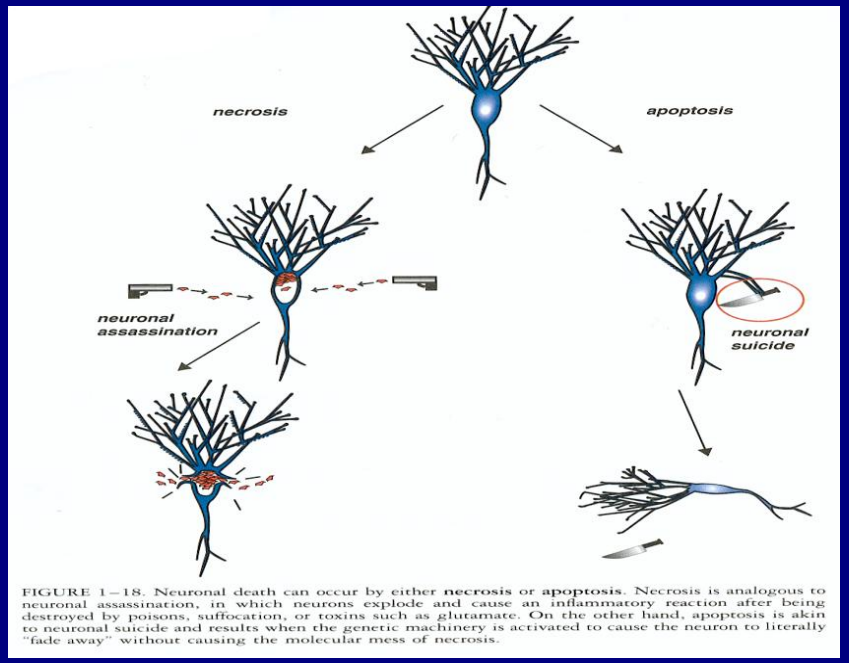

FIGURE 1–18. Neuronal death can occur by either **necrosis** or **apoptosis**. Necrosis is analogous to neuronal assassination, in which neurons explode and cause an inflammatory reaction after being destroyed by poisons, suffocation, or toxins such as glutamate. On the other hand, apoptosis is akin to neuronal suicide and results when the genetic machinery is activated to cause the neuron to literally "fade away" without causing the molecular mess of necrosis.

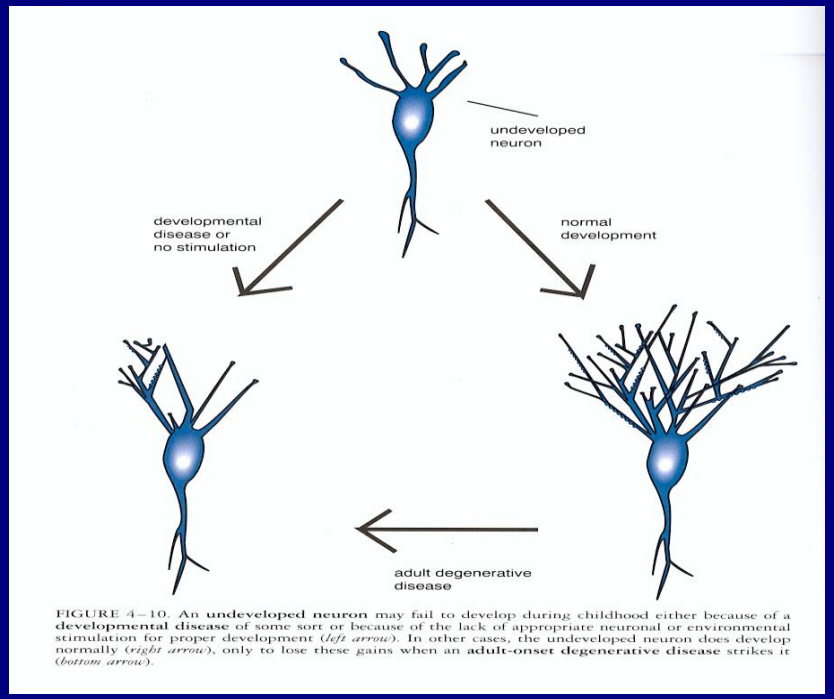
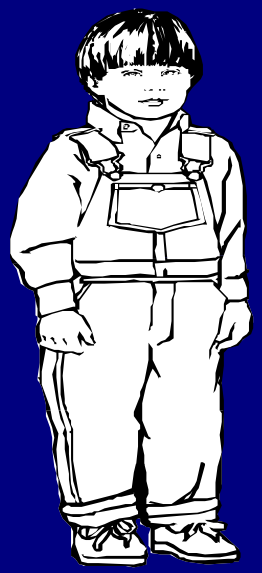

FIGURE 4–10. An **undeveloped neuron** may fail to develop during childhood either because of a **developmental disease** of some sort or because of the lack of appropriate neuronal or environmental stimulation for proper development (*left arrow*). In other cases, the undeveloped neuron does develop normally (*right arrow*), only to lose these gains when an **adult-onset degenerative disease** strikes it (*bottom arrow*).

50 vuotta sitten S.Levine ja V.Denenberg osoittivat,
että pienet muutokset rotan käsittelyssä johtivat kestäviin muutoksiin rotan aivojen kehityksessä
- 5 minuuttia ihmiskäsittelyssä tuotti elämänkestäviä muutoksia aivoihin
- sama tilanne oli niillä poikasilla, joiden emo hyväili ja hali niitä
- pitkä eristäytyminen aiheutti stressiä, joka johti aivojen ja käyttäytymisen kehityksen häiriöihin

-jos äiti huomioi vain vähän vähenee kilpirauhas-hormonin tuotto,joka on tärkeätä monille elimistön soluille.

- Kieli mahdollistaa muistelun vasta noin 4-vuotiaana.

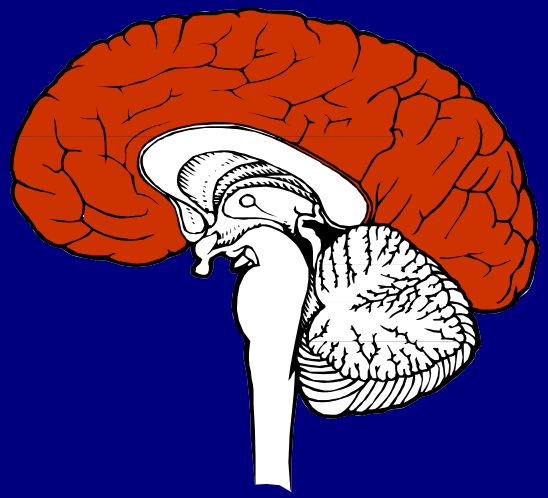
Kinder aus alkoholbelasteten Familien Author/ Klein, Michael Author, Zobel, Martin PublisherKatholische Fachhochschule Nordrhein-Westfalen Year1997

- In this article theories and research concerning children from alcohol addicted families are reviewed. These children show an elevated, up to sixfold risk to become addicted themselves during their life time. In addition, from early childhood they have an increased risk for behavioral symptoms, esp. anxiety, depression, eating disorders, antisocial behavior, impulsivity disorders, and behavioral undercontrol. The greater amount of these disorders is transmitted indirectly, e.g. through environmental factors, personality or genetic factors. Many children, however, show enough resilience so that the occurence of disorders is by no means necessary. In general, there are more symptoms of dysfunctional family life reported. Thus, it can be concluded that parental drinking per se usually does not transmit alcoholism and other disorders, but that the circumstances and consequences of parental drinking are rather responsible for it. For many children signs of disturbed self-efficacy, interpersonal problem solving, social interaction skills, behavioral control, emotionality, cognitive and school achievements are found. Most often, however, as a consequence of being a child of an alcoholic is the risk to become addicted

Kindheit und Entwicklung. Zeitschrift für Klinische Kinderpsychologie 1997, Band 6, Heft 3, 133 - 140

Lapsuuden kokemuksilla suuri vaikutus aivojen kehitykseen

TRH (kilpirauhashormoni)
→ 5-HT hippocampuksessa
→stressi-hormoni palautejärjestelmä ei toimi
→ pelokkuustaso nousee ja lisääntynyt adrenaliinivaste
→ muuttunut immuunivaste, hermostollinen ärsytys ja lisääntynyt alttius epilepsia-kohtauksille
→pienentynyt aivojen painoja DNA –pitoisuus,
→tukahtunut hippocampuksen ja pikkuaivojen solukasvu sekä myelinisaation häiritseminen
→ Corpus callosumin, joka on erittäin myelinisoitunut rakenne, riittämätön kehitys .
Corpus callosum kehittyy kunnolliseksi vasta noin 7-vuotiaanna, mikä mahdollistaa aivopuoliskojen välisen informaation vaihdon
→ suuret kortisolimäärät estävät isoaivokuoren kehitystä

Martin H Teicher : Wounds That Time Won´t Heal : The Neurobiology of Child Abuse, 2000

Lapsuuden kokemuksilla suuri vaikutus aivojen kehitykseen :

- **” Lapsuuden trauma ei ole ohimenevä psykologinen pikkuseikka, joka voidaan olla. ”**
- **” Lapsuuden kaltoin kohtelu ei ole jotakin, josta vain ” kasvetaan ohi”. ”**

Martin H Teicher : Wounds That Time Won´t Heal : The Neurobiology of Child Abuse, 2000

Dr. Bruce Perry and the ChildTrauma Academy release these images for reproduction with the condition that the following accurate descriptive text is used as caption.

- "These images illustrate the negative impact of neglect on the developing brain. The CT scans on the left are from healthy three year old children with an average head size (50th percentile). The image on the right is from a a series of three, three year old children following severe sensory-deprivation neglect in early childhood. Each child's brain is significantly smaller than average and each has abnormal development of cortex (cortical atrophy) and other abnormalities suggesting abnormal development of the brain."

- **PROPER ATTRIBUTION OF THIS WORK: "These images are from studies conducted by a team of researchers from the ChildTrauma Academy led by Bruce D. Perry, M.D., Ph.D."**

3 Year Old Children

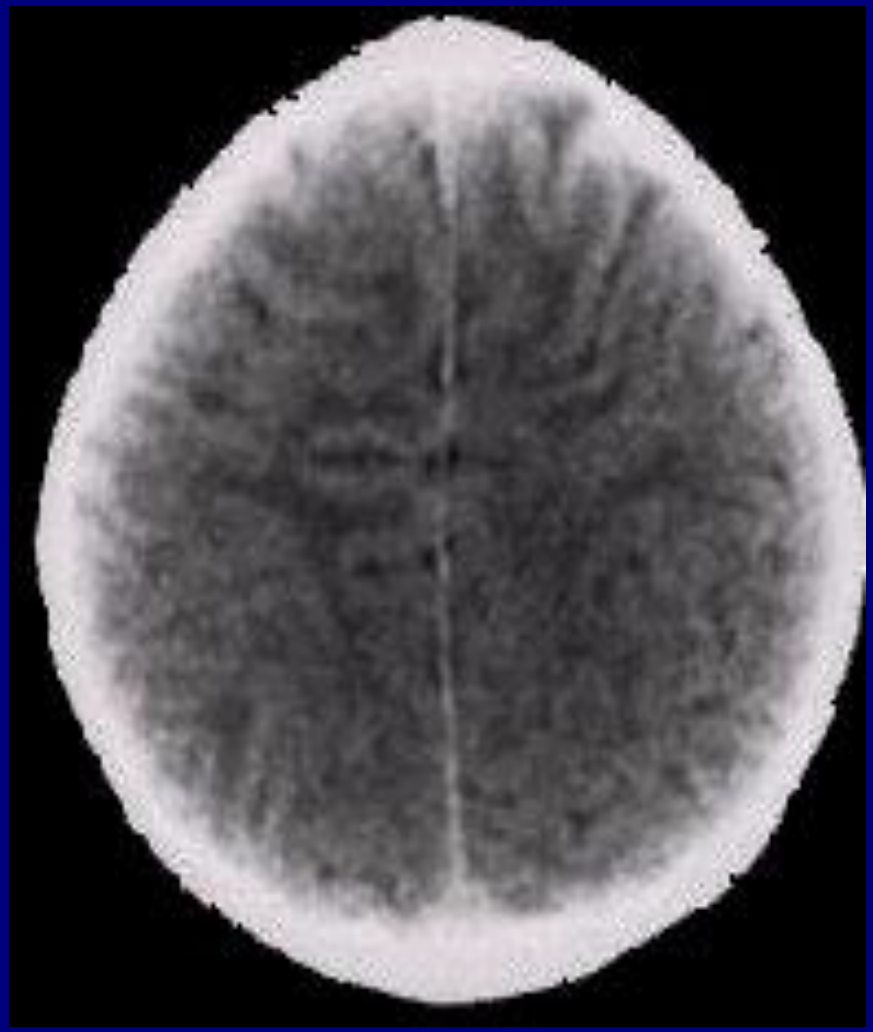
Normal

Extreme Neglect

B.D. Perry, M.D., Ph.D.

3 Year Old Children

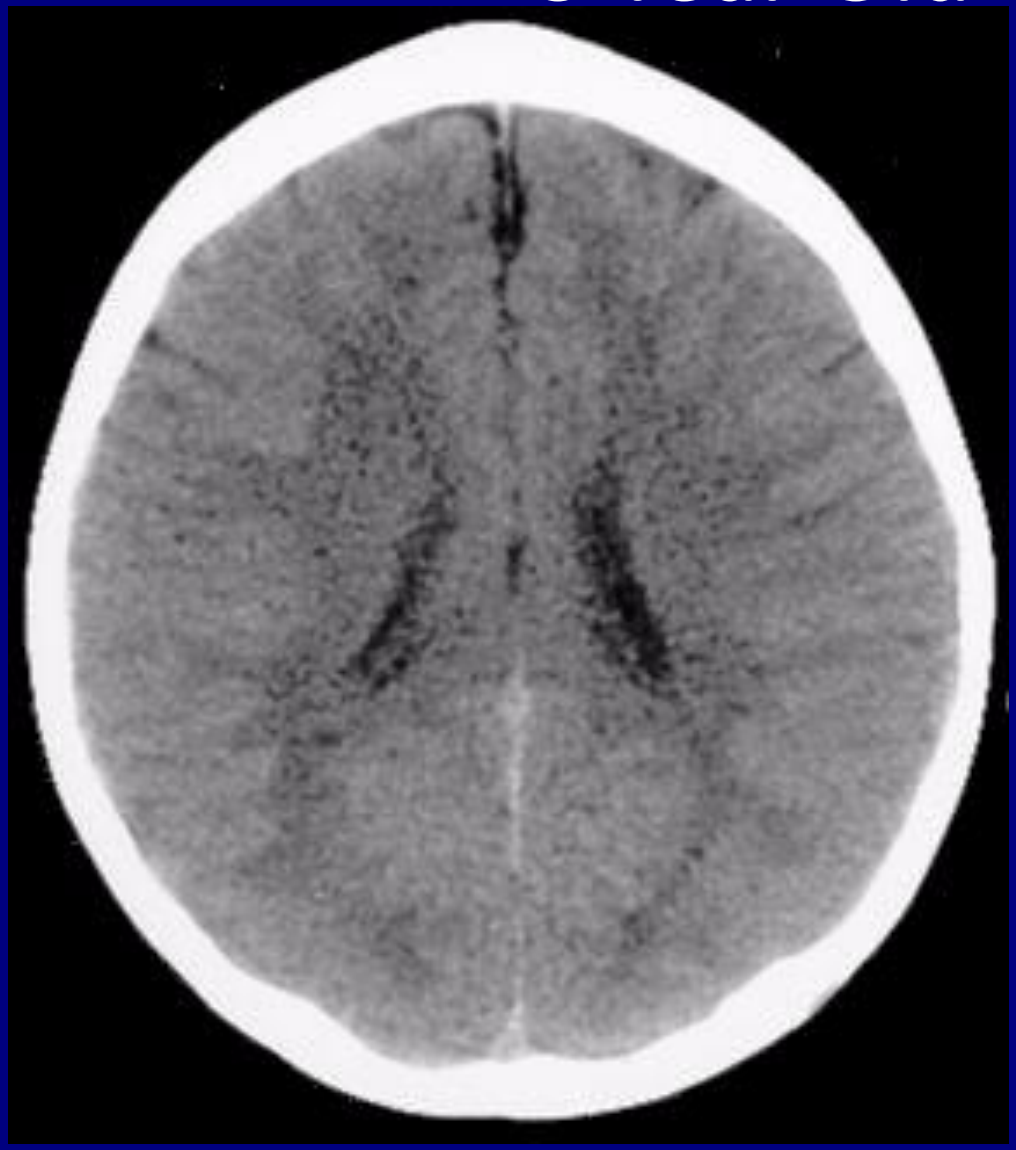
Normal

Extreme Neglect

B.D. Perry, M.D., Ph.D.

3 Year Old Children

Normal

Extreme Neglect

B.D. Perry, M.D., Ph.D.

Bruce D. Perry M.D,Ph.D

Functional Division	Constituent Parts	Developmental Division	Primary Division	
Neocortex	**Cerebral cortex** *Frontal Lobes* *Temporal Lobes* *Parietal Lobes* *Occipital Lobes* *Corpus Callosum*	Telencephalon	Cerebral Hemispheres	Forebrain
Limbic *Cingulate Cortex* *Amygdala* *Hippocampus* *Septum*	**Amygdala** **Hippocampus** **Basal ganglia** *Caudate Nucleus* *Putamen* *Globus Pallidus*			
Diencephalon	**Thalamus** **Hypothalamus**	Diencephalon	Diencephalon	
Brainstem	**Midbrain** *Superior Colliculus* *Inferior Colliculus*	Mesencephalon	Brainstem	Midbrain
	Cerebellum **Pons** **Medulla Oblongata**			Hindbrain
Spinal Cord	Spinal Cord		Spinal Cord	

Recognizing Child Abuse

- The following signs may signal the presence of child abuse or neglect.
- **The Child:**
- Shows sudden changes in behavior or school performance.
- Has not received help for physical or medical problems brought to the parents' attention.
- Has learning problems (or difficulty concentrating) that cannot be attributed to specific physical or psychological causes.
- Is always watchful, as though preparing for something bad to happen.
- Lacks adult supervision.
- Is overly compliant, passive, or withdrawn.
- Comes to school or other activities early, stays late, and does not want to go home.

Recognizing Child Abuse: What Parents Should Know. Prevent Child Abuse America.

Recognizing Child Abuse

- **The Parent:**
- Shows little concern for the child.
- Denies the existence of—or blames the child for—the child's problems in school or at home.
- Asks teachers or other caretakers to use harsh physical discipline if the child misbehaves.
- Sees the child as entirely bad, worthless, or burdensome.
- Demands a level of physical or academic performance the child cannot achieve.
- Looks primarily to the child for care, attention, and satisfaction of emotional needs.

Recognizing Child Abuse: What Parents Should Know. Prevent Child Abuse America.

Recognizing Child Abuse

- **The Parent and Child:**
- Rarely touch or look at each other.
- Consider their relationship entirely negative.
- State that they do not like each other.

Recognizing Child Abuse: What Parents Should Know. Prevent Child Abuse America.

Types of Abuse

- The following are some signs often associated with particular types of child abuse and neglect: physical abuse, neglect, sexual abuse, and emotional abuse. It is important to note, however, these types of abuse are more typically found in combination than alone. A physically abused child, for example, is often emotionally abused as well, and a sexually abused child also may be neglected.

Recognizing Child Abuse: What Parents Should Know. Prevent Child Abuse America.

Signs of Physical Abuse

- Consider the possibility of physical abuse when the **child**:
- Has unexplained burns, bites, bruises, broken bones, or black eyes.
- Has fading bruises or other marks noticeable after an absence from school.
- Seems frightened of the parents and protests or cries when it is time to go home.
- Shrinks at the approach of adults.
- Reports injury by a parent or another adult caregiver.
- Consider the possibility of physical abuse when the **parent or other adult caregiver**:
- Offers conflicting, unconvincing, or no explanation for the child's injury.
- Describes the child as "evil," or in some other very negative way.
- Uses harsh physical discipline with the child.
- Has a history of abuse as a child.

Recognizing Child Abuse: What Parents Should Know. Prevent Child Abuse America.

Signs of Neglect

- Consider the possibility of neglect when the **child**:
- Is frequently absent from school.
- Begs or steals food or money.
- Lacks needed medical or dental care, immunizations, or glasses.
- Is consistently dirty and has severe body odor.
- Lacks sufficient clothing for the weather.
- Abuses alcohol or other drugs.
- States that there is no one at home to provide care.
- Consider the possibility of neglect when the **parent or other adult caregiver**:
- Appears to be indifferent to the child.
- Seems apathetic or depressed.
- Behaves irrationally or in a bizarre manner.
- Is abusing alcohol or other drugs.

Recognizing Child Abuse: What Parents Should Know. Prevent Child Abuse America.

Signs of Sexual Abuse

- Consider the possibility of sexual abuse when the **child**:
- Has difficulty walking or sitting.
- Suddenly refuses to change for gym or to participate in physical activities.
- Reports nightmares or bedwetting.
- Experiences a sudden change in appetite.
- Demonstrates bizarre, sophisticated, or unusual sexual knowledge or behavior.
- Becomes pregnant or contracts a venereal disease, particularly if under age 14.
- Runs away.
- Reports sexual abuse by a parent or another adult caregiver.
- Consider the possibility of sexual abuse when the **parent or other adult caregiver**:
- Is unduly protective of the child or severely limits the child's contact with other children, especially of the opposite sex.
- Is secretive and isolated.
- Is jealous or controlling with family members.

Recognizing Child Abuse: What Parents Should Know. Prevent Child Abuse America.

Signs of Emotional Maltreatment

- Consider the possibility of emotional maltreatment when the **child**:
- Shows extremes in behavior, such as overly compliant or demanding behavior, extreme passivity, or aggression.
- Is either inappropriately adult (parenting other children, for example) or inappropriately infantile (frequently rocking or head-banging, for example).
- Is delayed in physical or emotional development.
- Has attempted suicide.
- Reports a lack of attachment to the parent.
- Consider the possibility of emotional maltreatment when the **parent or other adult caregiver**:
- Constantly blames, belittles, or berates the child.
- Is unconcerned about the child and refuses to consider offers of help for the child's problems.
- Overtly rejects the child.

Recognizing Child Abuse: What Parents Should Know. Prevent Child Abuse America.

SIGNS AND SYMPTOMS

- While these problems can result from other causes as well, when you observe them in a child, it is important to consider whether or not parental substance abuse may be a factor:
- Children look disheveled, unkempt, or just inappropriate, as they are sometimes neglected by the drug or alcohol abusing parent. Monday is often "sloppy day."
- Children may be unusually sleepy because they are often kept awake at night due to fighting, arguing or violent behavior.
- Children may come to school late as they are often in charge of taking care of themselves and everyone else in the home. This may include preparing breakfast, making sure younger siblings get off to school and cleaning up after the substance abusing parent
- Children may have unexplained bruises or burns, either because they have injured themselves due to lack of parental supervision, or they have been abused by a substance abusing parent. Or they may talk about witnessing violent or abusive situations at home
- Academic or other performance levels may fluctuate, not just day to day or month to month, but also towards the end of the day when children begin to worry about going home.

SIGNS AND SYMPTOMS

- Children may have unusual or sophisticated knowledge of drinking practices or drug use, or may become extremely uncomfortable when issues regarding alcohol or other drugs are discussed.
- Children may seem depressed or withdrawn
- Peers may hint at problems, i.e., "Jessica is sad, things are not going well at home." Some youngsters are teased by others about substance abusing parents. Also, some parents tell their children not to associate with children who have a parent with a drinking or drug problem.
- Children may exhibit behavioral problems
- Children may miss a lot of school or other programming so they can stay home to take care of the substance abuser
- Children may complain of stomachaches, headaches or other physical ailments, with no explainable cause, often at the same time every day
- Parents may be hard to reach, miss appointments, or not show up for parent-teacher conferences
- Parents may come to meetings or appointments drunk or high.

ATTITUDES

- Read through the statements below to explore your attitudes and values about parental substance abuse. There are no right or wrong answers, just your own opinions. Whatever your opinion, recognize that your attitudes and values will affect the work that you do with children and families - even when you try to keep them under wraps.
- A parent who abuse alcohol or other drugs should not have custody of their children.
- Agree Disagree
- It is impossible to work with a parent who comes to appointments drunk or high.
- Agree Disagree
- It is essential for a parent in a drug treatment program to focus on herself as an individual before thinking about her role as a parent.
- Agree Disagree
- Parents with substance abuse problems should use outpatient treatment programs so they can stay with their children.
- Agree Disagree
- Some people who are good parents use drugs.
- Agree Disagree

ATTITUDES

- Most drug users who stop eventually relapse.
- Agree Disagree
- If a parent is able to stop using drugs, the children will stop suffering as well.
- Agree Disagree
- If a parent really loves his children, he will find a way to stop drinking or using drugs.
- Agree Disagree
- Some people who are good parents drink heavily.
- Agree Disagree
- The goal of child welfare is to separate children and parents.
- Agree Disagree

ATTITUDES

- It is impossible to know when a child is living with a substance abusing parent.
- Agree Disagree
- There is nothing I can do to help a child of an alcoholic or substance abuser unless the parent stops drinking or using.
- Agree Disagree
- Children who were prenatally exposed to drugs during pregnancy will be a problem in the classroom.
- Agree Disagree
- Children who grow up with a parent with an alcohol or other drug problem are damaged.
- Agree Disagree
- A child of an alcoholic is not as bad off as a child of a parent addicted to drugs other than alcohol.
- Agree Disagree